

บทที่ ๓

วิธีค่าเนินการวิจัย

บัญชีวิจัย ไก่ค่าเนินการวิจัยตามลักษณะขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกตัวอย่างประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2528 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เอกการศึกษา ๙ บัญชี กำเนินการเลือกตัวอย่างประชากรดังนี้คือ

ก. สำรวจจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เอกการศึกษา ๙ ที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้ทั้งหมด 157 โรง ซึ่งแยกตามจังหวัดไปด้วยกันดังนี้

ชลบุรี จำนวน 41 โรง

เลย จำนวน 21 โรง

สกลนคร จำนวน 33 โรง

หนองคาย จำนวน 22 โรง

อุบลราชธานี จำนวน 40 โรง

ก. สุ่มโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรไปจำนวน 11 โรง โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนทั้งหมดในแต่ละจังหวัดคือเป็นอัตราส่วนประมาณ 1 : 15 ให้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรจากจังหวัด

ขอนแก่น จำนวน ๓ โรง คือ โรงเรียนกัลยาณวัตร โรงเรียนแก่นครวิทยาลัย โรงเรียนชุมแก่นนคร จังหวัดเลย จำนวน ๑ โรง คือโรงเรียนเลยพิทยาคม จังหวัดสกลนคร จำนวน ๒ โรง คือโรงเรียนสกลราชนิเวศน์ โรงเรียนสกลนครพัฒนาศึกษา จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒ โรง คือโรงเรียนปทุมเทพรัตน์ โรงเรียนท่าบ่อ และจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๓ โรง คือโรงเรียนสกสวีรารัตน์ โรงเรียนอุตรพิทยานุกูล โรงเรียนหนองบัวพิทยาการ

ก. สุ่มนักเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากร จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ห้องหนึ่งของแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ ๙. โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โรงเรียนละ ๑ ห้องเรียน ให้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร รวมทั้งสิ้น ๕๐๘ คน คั่งที่แสดงไว้ในการงานที่ ๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร อุปราชกรรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 กัวอย่างประชากรจำแนกตามจังหวัดกันนี้

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม
			ชาย	หญิง	
ขอนแก่น	3	1. กัลยาณวิทยา	-	48	48
		2. แก่นครวิทยาลัย	21	25	46
		3. ขามแก่นนคร	22	23	45
เลย	1	เลยพิทยาคม	19	31	50
สกลนคร	2	1. สกลราชวิทยานุกูล	11	35	46
		2. สกลนครพัฒศึกษา	13	26	39
หนองคาย	2	1. บ่อทุมเหววิทยาการ	22	27	49
		2. ทางยอ	18	19	37
อุตรดิตถ์	3	1. สกอร์ราชินีพิทยา	-	48	48
		2. อุตรพิทยานุกูล	50	-	50
		3. หนองบัวพิทยาการ	50	-	50
รวม	11		226	282	508

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามวัดความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามวัดผลลัพธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

- แบบสอบถามวัดความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ใช้แบบสอบถามที่บรรยาย ภูมิปัญญาคณิตศาสตร์ อบรมห้ามบังคับ มีการศึกษา 2524 สร้างขึ้น แบบสอบถามนี้ เป็นแบบปรนัยชนิกเลือกตอบ 4 กัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง แบ่ง

ออกเป็น 3 ตอน ตามชั้นตอนที่ใช้ในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ กันนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบวัดความสามารถในการทึกความและทำความเข้าใจปัญหาคณิตศาสตร์ จำนวน 16 ข้อ ใช้เวลาสอบ 20 นาที

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบวัดความสามารถในการวางแผนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ จำนวน 17 ข้อ ใช้เวลาสอบ 20 นาที

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบวัดความสามารถในการหาอัตราของส่วนที่สุกของปัญหาคณิตศาสตร์จำนวน 17 ข้อ ใช้เวลาสอบ 20 นาที

การความเที่ยงของแบบสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์จำนวน 3 ตอน เมื่อนำไปใช้สอดคล้องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2523 เท่ากับ 0.836, 0.854 และ 0.812 ตามลำดับ

2. แบบสอบเชาวน์ปัญญา ใช้แบบสอบวัฒนธรรมเสนอภาค (Culture Fair Tests) หรือแบบสอบแมทริซส์ถาวรหน้ามารฐาน (Standard Progressive Matrices) พัฒนาขึ้นโดย เจ.ซี.ราเวน (J.C. Raven) เป็นแบบสอบประเภทไม่ใช้ภาษา (Nonverbal test) ซึ่งสามารถจะนำไปใช้ได้โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ และวัฒนธรรม

ลักษณะของแบบสอบประยุกต์คือความแม่นยำในการจำแนก

1. อนุกรม เอ (Set A) เป็นอนุกรมเกี่ยวกับความแม่นยำในการจำแนก
2. อนุกรม มี (Set B) เป็นอนุกรมเกี่ยวกับการอุปมาอุปมาภิ
3. อนุกรม ซี (Set C) เป็นอนุกรมเกี่ยวกับการสับลักษณะ
4. อนุกรม ดี (Set D) เป็นอนุกรมเกี่ยวกับการสับลักษณะ
5. อนุกรม อี (Set E) เป็นอนุกรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเหตุผล

แต่ละอนุกรมมี 12 ข้อ มีความยากเพิ่มขึ้นตามลำดับข้อ และลำดับอนุกรมในแต่ละชุดมีส่วนของลักษณะที่ขาดหายไป ซึ่งผู้รับการทดสอบต้องเลือกค่าตอบ 1 ค่าตอบจากทั้งหมดที่กำหนดไว้ (6 หรือ 8 ค่าเลือก) อัตราเบี่ยงเบนการเลือกค่าตอบคั่งนี้

1. ทำให้แบบสมบูรณ์ (Complete a pattern)
2. ทำให้เหตุผลสมบูรณ์ (Complete an analogy)

3. เปลี่ยนแปลงรูปแบบอย่างมีระบบ

(Systematically alter a pattern)

4. นำมารสลับลำดับกันอย่างมีระบบ

(Introduce systematic permutations)

5. แยกรูป หรือลากลายนั้นเป็นส่วน ๆ ให้อย่างมีระบบ

(Systematically resolve figure into parts)

แบบสอนนี้ค่าเบนในการสอบเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ และค่าความเที่ยงของแบบสอนเมื่อนำไปสอบกับนักเรียนอายุ 12 ปี ถึง 15 ปี จะมีค่าอยู่ในช่วง 0.85 ถึง 0.93 (พจนาน แสงรุ่งโรจน์ 2521 : 45)

3. แบบสอนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ (ท 204) ซึ่งผู้วิจัย
ค่าเบนการสร้างแบบสอนดังนี้

3.1 เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในครอบครุณเนื้อหาวิชา
คณิตศาสตร์ (ท 204)

3.2 สร้างแบบสอนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ (ท 204)
ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ

3.3 นำแบบสอนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 5 ท่าน (คุณภาพนวัต) ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมเพื่อปรับปรุง
แก้ไขให้ดีขึ้น

3.4 นำแบบสอนที่ปรับปรุงแล้ว ไปสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
2 โรงเรียนประจักษ์ศิลปากร จำนวน 44 คน

3.5 นำแบบสอนในข้อ 3.4 มาหาค่าความเที่ยง (Reliability)
ค่าความยาก (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของ
แบบสอนการลากันขึ้นดังนี้

3.5.1 ตรวจให้คะแนนแท็คลีชอร์ โดยทดสอบให้คะแนน 1 คะแนน
ก่อนพิเศษหรือไม่ก่อนให้คะแนน 0 คะแนน และรวมคะแนนของแท็คลีคน พร้อมทั้งเรียง
คะแนนที่ได้จากมากไปหาน้อย

3.5.2 คำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอน (Reliability)

โดยใช้สูตร K-R 20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

$$r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ r_{xx}	แทนความเที่ยงของข้อสอบทั้งฉบับ
n	แทนจำนวนของข้อสอบ
p	แทนสัดส่วนของบุคคลถูกในแท็ลลีชอ
q	แทนสัดส่วนของบุคคลผิดในแท็ลลีชอ $(1-p)$
S_x^2	แทนความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

(William A. Mehrens and Irvin J. Lehmann 1980:51)

3.5.3 แบ่งคะแนนออกเป็น 2 กลุ่ม เท่า ๆ กัน คือกลุ่มที่ได้คะแนนสูงและกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ

3.5.4 คำนวณหาความยากและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแท็ลลีชอ โดยใช้สูตร

$$P = \frac{R}{T}$$

$$D = \frac{R_u - R_l}{\frac{T}{2}}$$

เมื่อ P	แทนความยาก
D	แทนค่าอำนาจจำแนก
R	แทนจำนวนหัวหนุมที่ตอบข้อสอบถูก
R_u	แทนจำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบถูก
R_l	แทนจำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบถูก
T	แทนจำนวนนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

(อนันต์ ศรีสก้า 2524 : 151-152)

3.6 เลือกข้อสอบที่มีความยาก (P) ตั้งแต่ 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (D) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยเลือกข้อที่คิดว่าสูงในแท็ลลีชอ ให้ได้ 50 ข้อ หากหดตัวรวมให้ยังเลือกข้อสอบไม่ได้ ก็ออกข้อสอบใหม่เฉพาะ

พฤกิกรรมนั้น แล้วนำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเดิมและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจริงจนกระทั่ง เลือกໄก์ช้อสอบกรบความเกณฑ์ทั้งไว้

3.7 นำแบบสอบถามที่เลือกไว้ในข้อ 3.6 ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนโนนสูงพิทยาการ จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 44 คน และนำมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรในข้อ 3.5.2 และค่านวัฒนาค่าความยาก (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามนับจริงโดยใช้สูตรในข้อ 3.5.4 ให้ค่าความยาก (Difficulty) ทั้งแท้ 0.25-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ทั้งแท้ 0.23-0.55 (คุณภาพนิ่ง) ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามนับจริงเท่ากับ 0.86 หากค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard Error of Measurement) โดยใช้สูตร

$$S_e = S_x \sqrt{1 - r_{xx}}$$

เมื่อ S_e แทนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด

S_x แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

r_{xx} แทนค่าความเที่ยงของข้อสอบทั้งฉบับ

(William A. Mehrens and Irvin J. Lehmann 1980:51)

ปรากฏว่าให้ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 3.03448

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

1. นำแบบสอบถามความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ไปทดสอบกับนักเรียนเป็นกลุ่ม โดยแบ่งการทดสอบออกเป็น 3 ช่วง แต่ละช่วงใช้เวลา 20 นาที ช่วงที่ 1 ทดสอบตอนที่ 1 ช่วงที่ 2 ทดสอบตอนที่ 2 และช่วงที่ 3 ทดสอบตอนที่ 3 และนำคะแนนมาตบรวมให้ครบ โดยกำหนดคะแนนข้อถูกละ 1 คะแนน ข้อผิดหรือไม่ตอบข้อละ 0 คะแนน

2. นำแบบสอบถามนี้มาใช้ไปทดสอบกับนักเรียนเป็นครั้ง ประเมินข้อปฏิบัติในการสอนทักษะที่กำหนดไว้ในคู่มือแบบสอบถาม พร้อมหัวให้นักเรียนลงทำก้าวอย่างชัดเจน เมื่อนักเรียนทุกคนเข้าใจกระบวนการสอบถามแล้วจึงให้ลงมือทำ ใช้เวลาในการดำเนินการทั้งหมด 60 นาที แล้วนำรากค่าทางมาตรฐานมาตรวจให้คะแนน โดยก่อนจะคะแนน ข้อถูกชัด 1 คะแนน ข้อผิดหรือไม่ตอบชัด 0 คะแนน

3. นำแบบสอบถามผลลัพธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ (ค 204) ไปทดสอบโดยครูอธิบายวิธีทำแบบสอบถามแล้ว เริ่มจับเวลาให้นักเรียนลงมือทำแบบสอบถามพร้อมกัน ใช้เวลาในการสอบประมาณ 60 นาที แล้วนำรากค่าทางมาตรฐานมาตรวจให้คะแนน โดยก่อนจะคะแนน ข้อถูกชัด 1 คะแนน ข้อผิดหรือไม่ตอบชัด 0 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่ามัธยมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่วนี้มาใช้ และคะแนนผลลัพธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ (ค 204) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนมัธยมเลขคณิต

$\sum fX$ แทนผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนกับความถี่

n แทนจำนวนนักเรียนทั้งหมด

(John E. Freund 1981:61)

2. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และความแปรปรวน (s^2) ของคะแนนทั้ง 3 ชุดโดยใช้สูตร

$$s = \sqrt{\frac{n(\sum fX^2) - (\sum fX)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ s แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum fX$ แทนผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนกับความถี่

$\sum fX^2$ แทนผลรวมของผลต่างระหว่างกำลังสองของคะแนนกับความถี่

n แผนจำนวนนักเรียนทั้งหมด

(John E. Freund 1981:61)

3. หากำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation Coefficient) ระหว่างคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ คะแนนเชาวน์ปัญญา และคะแนนผลลัพธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ซึ่งหาก็จะถูก คำนวณทางสถิติก็โดยใช้โปรแกรม SPSS^x ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยทดสอบค่า t (t-test)

โดยใช้สูตร

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}}$$

เมื่อ t แทนอัตราส่วนวิภาคตุก ซึ่งมีขั้นแห่งความเป็นอิสระเท่ากับ N-2

r แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน 2 ชุด

N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างประชากร

(George A. Ferguson 1981:195)

4. วิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นทรงพหุคุณ (Multiple Linear Regression Analysis)

4.1 หากำสัมพันธ์พหุคุณ (Multiple Correlation) โดยใช้ คะแนนผลลัพธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เป็นตัวแปรตัว (Y) คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ (x_1) และคะแนนเชาวน์ปัญญา (x_2) เป็นตัวแปรตัว คำนวณ ทางสถิติก็โดยใช้โปรแกรม SPSS^x ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคุณ โดยการวิเคราะห์ ความแปรปรวนโดยใช้สูตรกังแสงกงในตารางด้านไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงการทดสอบนัยสำคัญของลิมประลิทซ์สหลัมพันธุ์พหุคูณ

SOURCE OF VARIATION	DEGREES OF FREEDOM	SUM OF SQUARES	MEAN SQUARE
Regression	m	$R^2 \Sigma Y^2$	$\frac{R^2 \Sigma Y^2}{m}$
Residuals	N-m-1	$(1-R^2) \Sigma Y^2$	$\frac{(1-R^2) \Sigma Y^2}{N-m-1}$
Total	N-1	ΣY^2	
$F_{m, N-m-1} = \frac{\frac{R^2 \Sigma Y^2}{m}}{\frac{(1-R^2) \Sigma Y^2}{N-m-1}} = \frac{R^2(N-m-1)}{m(1-R^2)}$			

เมื่อ m แทนจำนวนตัวทำนาย

N แทนจำนวนตัวเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร

(James E. Wert, Clark O. Neidt, and Stanley Ahmann 1954 : 242)

4.2 หาสมการโดยพหุคูณ (Multiple Regression Equation)

เป็นสมการทำนายจะแบบผลลัมภุทธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ โดยใช้จะแบบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ จะแบบเช่วนปัญญา เป็นตัวทำนาย

สมการในรูปแบบนักบินคือ

$$Y' = a + b_1 X_1 + b_2 X_2$$

เมื่อ Y' แทนจะแบบผลลัมภุทธ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ทำนาย

a แทนค่าคงที่ในสมการ

b_1, b_2 แทนลัมประลิทซ์ของตัวทำนายที่ 1, 2

X_1 แทนจะแบบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

X_2 แทนจะแบบเช่วนปัญญา

ก า a, b_1, b_2 หาโดยใช้โปรแกรม SPSS^x ของสถาบันบริการ
คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมการในรูปแบบแผนผังการถูกระยะที่ 0

$$z'_y = \beta_1 z_1 + \beta_2 z_2$$

เมื่อ z'_y แทนคะแนนมาตรฐานของตัวเกณฑ์ที่ได้จากการคำนวณ
 z_1, z_2 แทนคะแนนมาตรฐานของตัว变量ที่ 1 (ความสำนึกรด
 ใน การแก้ปัญหาคิดคำสคร)

β_1, β_2 แทนค่าน้ำหนักเบต้า (Beta Weight) หรือสัมประสิทธิ์
 ของตัว变量 ซึ่งหาได้จากการคำนวณทางสถิติ
 โดยใช้โปรแกรม SPSS^x ของสถาบันบริการ
 คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(Elazar J. Pedhazur 1982: 54)

4.3 การหาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการคำนวณโดยใช้สูตร

$$s_{y \cdot x_1 x_2} = s_y \sqrt{1 - R^2_{y \cdot x_1 x_2}}$$

$s_{y \cdot x_1 x_2}$ แทนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการคำนวณ

s_y แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวเกณฑ์

$R_{y \cdot x_1 x_2}$ แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกอย่าง

(W. James Popham 1967: 123)

4.4 ทดสอบนัยสำคัญของสมการทดด้อยพหุคูณ โดยใช้การวิเคราะห์
 ความแปรปรวน (Analysis of Variance) โดยใช้สูตร ทั้งสองในตาราง

ตารางที่ 3 แสดงการทดสอบนัยสำคัญของสมการทดแทนโดยพหุคูณ

SOURCE OF VARIATION	DEGREES OF FREEDOM	SUM OF SQUARES	MEAN SQUARE
Regression	m	$b_1 \sum X_1 Y + b_2 \sum X_2 Y + a \sum Y - \frac{(\sum Y)^2}{N}$	$\frac{SS_{reg}}{df}$
Residuals	N-m-1	$\sum Y^2 - b_1 \sum X_1 Y - b_2 \sum X_2 Y - a \sum Y$	$\frac{SS_{res}}{df}$
Total	N-1	$\sum Y^2 - \frac{(\sum Y)^2}{N}$	

$$F = \frac{MS_{reg}}{MS_{res}}$$

เมื่อ m แทนจำนวนตัวแปรนาย

N แทนจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร

(James E. Wert, Clark O. Neidt, and Stanley Ahmann 1954 : 237-238)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย